

χιτε φιλονεικίαν ἐπὶ τοῦ δόγματος τῆς γεύρας Σιρ-
της, « ἥτις εἶναι λεπτοτέρα τοῦ ξίφους, στηριζομένη
εἰς τὴν χεῖλη ἀκατανόητου ἀδύστου, καὶ διὰ τῆς ὁποίας
πᾶς ἄνθρωπος ὠρεῖται νὰ διαθῆ. Οἱ μὲν, ἔλεγε, θά-
τῃ διαθῶσι μὲ τᾶχος ἀτραπῆς, οἱ δὲ, καλπάζοντες
οὔτοι, μὲ τὸ σύνθημα βήμα ἀλόγου, ἐκείνοι μὲ τὰς ἁ-
μαρτίας ἐπὶ τοῦ τραχήλου αὐτῶν καὶ ἄλλοι θά πέσωσι
εἰς τὸ βῆλος τῆς κατὰ χροῖον ἀδύστου. » Καὶ ἐπειδὴ
ὑπῆρχον ἐκεῖ μόνον χριστιανοὶ καὶ μωαμεθανοὶ ἀπέ-
στελλον ὄλους τοῦ; Ἐβραίου εἰς τὴν κόλασιν. Ὁ
μωαμεθανὸς δόκτωρ ἐπρόβησε, τὰ δόγματα τοῦ προ-
φήτου ἀκολουθῶν, καθ' ἃ μετὰ τὸν θάνατόν των, θά
μεταμορφωθῶσιν εἰς ὄνους ἵνα ἀπάξωσιν εἰς τὴν
πῦρ τῆς γενέτης τὰς ψυχὰς τῶν κακῶν μωαμεθα-
νῶν. Μέχρι τοῦδε τὰ πάντα καλῶς εἶχον, ἀλλ' ὑπο-
λαβῶν Ἀλβανίος τις οὐ εἰς τὴν τοιαύτην περίστασιν
θά μεταφερθῶσιν ἐκεῖ οἱ δερβίσοι ἅπαντες ὅπως
γίνωσι βορὰ τῶν ἐρπετῶν, ἅτινα εἶναι ἀδρὰ ὡς ὁ
λαίμαξ τῆς καυήλου, καὶ τῶν σκορπιῶν οἵτινες εἴ-
ναι παχεῖς ὡς οἱ ἐπισσαγαμένοι οἶοι, ἐπειδὴ εὐρί-
σκετο εἰς τὴν συνοικίαν καὶ εἰς δερβίσης, προέκυψεν
ἕρις δεινὴ, ἥτις κατέκυτε διὰ τῆς ἐλεύσεως τατάρου
τινος τοῦ Ἀλῆ παῖ. οὐτινος ἡ ἀπειλητικὴ μάστιξ κα-
θηρῦχε τὰς ἀντιλογίας τῶν διπληκτιζομένων. Τέ-
λος ἐκείνοι μὲν εἶπον τὸ καλὴ ἀντάμωσις, ἐγὼ δὲ κα-
τεκλίθη ἐπὶ τοῦ διαπέδου.

Ἡ περιφέρεια τοῦ Μουλαλίκ, ἡ κατέχουσα τὰς
βάσεις τῆς Ἐστιώτιδος, περικλείει ἑκατὸν πενή-
κοντα χωρία κατοικοῦμενα ἀπὸ χωρικοὺς ἐργάτας
Ἡδυνήθη νὰ συλλάβω μίαν ἰδέαν περὶ τῆς εὐφορίας
τοῦ χωρίου. καὶ μάλιστα μετὰ τοὺς λόγους τοῦ ἱατροῦ
τῶν Τρικκάλων, ὅστις μοὶ ἔδωκεν ἀκριβῆ περὶ τούτων
ἐκθεσί. Ὁτιος Θεσσαλῶ, ἔμαθον παρ' αὐτοῦ καὶ τὰς
δυστυχίας τῆς πατρίδος του κατὰ τὴν ἐπαναστασί-
ν τῆς Πελοποννήσου καὶ ὅτι ἡ πόλις, ἡρόθμυ κατ' ἐκείνην
τὴν ἐποχὴν πλείονας τῶν 25 χιλιαδῶν κατοίκων, ἦτο
τὸ ἀντικείμενον τοῦ μίσους τῶν Τούρκων, οἵτινες ἐκα-
τηγόρησαν τοὺς Τρικκαλιώτας, ὡς συμμεθέξαντας, κα-
τὰ τὸ 1770, εἰς τὴν ἐπαναστασίαν τῶν Μωραϊτῶν.
Ἐπέθεσαν προσέτι οὐ σινηνοοῦντο μετὰ τῶν Ῥώσ-
σων. Ἡ κατηγορία αὕτη, ἥτις εἶναι ἐν Τουρκίᾳ ἡ
κοινὴ πρόφασις τῶν πολιτικῶν διενέξεων, ἐχρητίμευσεν
καὶ ἐδῶ εἰς τὴν κυρίευσιν τῶν Τρικκάλων, καὶ εἰς τὴν
καραινόμεσιν ἢ ἐξανδραπέδῃσιν τοῦ πλείστου μέρους
τῶν κατοίκων των. Ἐκτοσε ἀρραίνθηντα ὑπὸ πολλῶν
λοιμῶν, ἐξανδραπέδῃσιν κατὰ πᾶν ἔτος ἀπὸ πορευτοῦ
προερχομένων ἀπὸ τοῦς ὀρυζώνας, μάλιστα δὲ ἀπὸ τοῦ
Μ. Α. ἀνεμος (1) φυσήτη, τὰ Τρίκαλα μόλις ἀρι-
θμοῦν ἤδη ἐπτά χιλιάδας ἀτόμων ἅτινα ἡμέραν ἐξ ἡ
μέρας ἐλαττοῦνται μὲ τρόπον ἐκπληκτικόν.

Πρὶν ἀφήτω τὰ Τρίκαλα ἠθέλησα νὰ ἐξευρενητώ

(1) Ὁ ἐπίφοβος οὗτος ἀνεμος εἶναι ὁ Μ. Α. ὁ
στις φέρει τὰς ἀναθυμιάσεις τῶν βάλτων τῆς πε-
διάδος, καὶ ἐκτείνεται διὰ τῶν Τρικκάλων καὶ Φαρ-
σάλων.

τὰς ὄχθας τοῦ Πηγεῖου, ἡ Σαλαμβριά, ὅστις γενέ-
ται μὲ τὴν περιφέρειαν τῶν Ἀγρῶν. Οὗτος ἦν
ταίαν λεύγην Μ. Α. τῆς πόλεως, διέκρινε τὸ χωρι-
ῖον Ἀγία Μονή, καὶ εἰς ἱσὴν ἀπόστασιν, τὴν συμβό-
λοι Πηγεῖου ἐν τῷ ποταμῷ Βιτερνίκω, ὅστις νομίζ-
εῖται εἶναι ὁ ἀρχαῖος Φοῖνις. Ἐως μιλίου πρὸς Δ.
Ἀγίας Μονῆς, ἐσχέδιατα ἐπὶ τοῦ σχεδιογραφημά-
του τοῦ Βερέτσι, καὶ εἰς ὁμοίαν ἀπόστασιν τὴν ἀ-
πὸ τῆς Ἀναχωρῶν διὰ μέσου τῶν δύο τούτων χωρι-
ῶν μὲ ὠδήγησαν, μετὰ πορείαν, μιά; ὥρα εἰς ἐπι-
σχεδὸν καυστροχμμέν, ἅτινα φαίνονται πιθανὰ
ἦναι τὰ τῆς Μητροπόλεως (1). Ἡ θέσις τοῦ χωρι-
οῦ τούτου, ὅπερ εἶναι ἐκ τῶν προτειχισμάτων τῆς Θε-
σσαλίας, ἐκλείει πρὸς τὸ Β. Δ. τὸ στενὸν τῶν ὀρε-
ῶν κατοικοῦμενων ἀπὸ Αἰνιῶνας, ὅπερ ἀκολουθεῖ
ὅπως φήσῃ, ὡς προείπον, διὰ τῶν Ἀγρῶν καὶ τῆς
γεύρας τοῦ Κόρακος εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν (2). Οὗτος
ἐπέπυεν εἰς τὸ φρούριον τοῦτο στρατιωτικὴν δύναμιν
καθ' ὅλους τοὺς πολέμους, ὅπως καὶ εἰς τοὺς Γου-
ροὺς καὶ τὰ Τρίκαλα. Ἀφοῦ ἀνεζήτησα ἐπιγραφὰς
καὶ ἐπροσπάθησα ἀνωφελῶς νὰ γνωρίσω τὴν διαγρα-
φὴν τοῦ περιβόλου τούτου, ἠγαράστηθην εἰς ἐν ἀρχαῖον
νόμισμα ὅπερ οἱ χωρικοὶ μοὶ ἐπώλησαν (3), καὶ ἐ-
σπῆλθον αὐτὸς εἰς Τρίκαλα.

Μετ' ἀηδίας ἐπανηρχομένη εἰς τὴν πόλιν τού-
την, διότι ὁ λοιμός, ὅστις ἐξωλόθρευε τὰ ἀνατολικά
τῆς Θεσσαλίας, ἐπαπέλει ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἐπὶ
ἐυρανοσθῆ καὶ εἰς ταύτην ἄς φύγω λοιπὸν καὶ ἐ-
μακρὰν, πολὺ μακρὰν! ἀλλ' ὑπ' ὁποίους αἰσῶ-
σιν ἐπροχώρου πρὸς τὴν ἐτίαν τοῦ μiasματος, καὶ
προτειχισθῶμεθα ὡσεὶ ἐμέλλομεν νὰ εἰσέλθωμεν
ἐν θρακίαν χωρῶν. Εἶχον διατρέξει ὀλίγους μῆ-
ρας πρῶτον τὴν Θεσπρωτίαν, τὴν ἐρημωθεῖσαν ὑπὸ
τῆς μάστιγος ταύτης, ἐν ἣ εἰτερχόμενος ἐπανευρισκόν
νὲν νέας ἐρημώσεις, νέα θύματα. Ὁ Τούρναβος παρὶς
εὐδὺ κοιμητήριον ἢ Λάριστα ἦτο λεία τοῦ φροῦ-
οῦ τούτου θανάτου, καὶ τὸ μείζον μέρος τῶν περὶ
τῶν χωρίων ἔμελεν ἔρημον φευγόντων τῶν χωρικῶν εἰς
ὄρη. Βενετικὸν φλοῦριον προσέφερον ἀντὶ ἡμερομηνίας
ἀλλ' ὁ φόβος τοῦ θανάτου κατέπνιγε τὴν φιλοκέρ-
ειαν. Ἐὰ γεννήματα ἐχάνοντο διότι δὲν ὑπῆρχον ἐ-
χίνους νὰ τὰ συγκομίσωσι εἰς μάτην ὁ χροσσοῦς, ἀπὸ
χους ἐπεκαλεῖτο τὸ δρέπανον τοῦ θεριστοῦ, οἱ κτε-
οῦ ἐπιπτον, ἐπανεπίπτον ἐπὶ τοῦ σῦλακος ὅστις
εἶχε γενήσῃσι οἱ γεωργοὶ οἵτινες ἔσπειρον τὰ ὄρη
ταῦτα πεδία δὲν ὑπῆρχον πλέον, καὶ ἡ ἐλπίς τοῦ ἐ-
κείνου ἐχάθη. Ὁ τρόμος, διαβὰς ἀπὸ τὰς καλύβας τῶν
κρῶν εἰς τὰ ἀνάκτορα τῶν μεγάλων, κατέβαλε

(1) Μητροπόλις, Στραβ. I XI, σ. 437. Τὸ
Αἰθίως βιβλ. XXXVI. Κωνστ. Πορφυρογ.

2, βιβλ. II. Κελλάριος, βιβλ. II, κ. 13, σ. 10

(2) Ἰδὲ τὴν ἀνὰ τὴν Ἀκαρνανίαν περιήγη-
σιν.

(3) Τὸ νόμισμα τοῦτο ὑπάρχει τὴν σήμερον
εἶναι τὸ ἐξῆς.